

Institut za
javne financije

Strateški plan znanstvenih istraživanja i razvoja
2013.-2017.

Zagreb, kolovoz 2013.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	I
2. O INSTITUTU ZA JAVNE FINACIJE.....	I
2.1. Osnovni podaci.....	I
2.2. Svrha osnivanja i rada.....	I
2.3. Djelatnici.....	2
3. OSTVARENJA U RAZDOBLJU 2008.-2012.	3
3.1. Istraživački projekti.....	3
3.2. Konferencije i okrugli stolovi.....	4
3.3. Publikacije	4
3.4. Postignuća istraživača.....	5
4. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU	5
4.1. Okruženje	5
4.2. Zahtjevi za reakreditaciju.....	6
4.3. Snage i mogućnosti	6
4.4. Slabosti i prijetnje.....	7
4.5. Tematsko vrednovanje 2011.	8
5. STRATEŠKI CILJEVI, OČEKIVANI ISHODI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI.....	9
5.1. Misija, vizija i njihovo ostvarenje	9
5.2. Strateški cilj 1: Zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta.....	9
5.3. Strateški cilj 2: Izvrsnost u znanstvenom istraživanju.....	10
5.4. Strateški cilj 3: Uravnoteženost znanstvenih i policy/advocacy istraživanja	11
5.5. Strateški cilj 4: Uključivanje u Europski istraživački prostor	12
6. ZNANSTVENE TEME.....	12
6.1. Tematska područja.....	12
6.2. Plan istraživanja	14
7. PLAN ORGANIZACIJSKOG RAZVOJA	16

I. UVOD

„Strateški plan razvoja i znanstvenih istraživanja 2013.-2017.“ govori o svrsi postojanja Instituta za javne financije (IJF), o rezultatima koje je do sada postigao i izazovima koji se pred njim nalaze. Objašnjeni su strateški ciljevi i sredstva kojima ih se namjerava ostvariti, te je detaljno obrazloženo što će IJF istraživati u sljedećih pet godina.

Ovaj strateški plan napravljen je za potrebe postupka reakreditacije javnih znanstvenih instituta koji Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) provodi tijekom 2013. godine. Strateški plan nastao je temeljem dokumenata „Strategija Instituta za javne financije za razdoblje 2010.-2015.“, „Strategija razvoja znanstvenog rada u Institutu za javne financije za razdoblje 2012.-14.“ i „Plan znanstveno-istraživačkih projekata za razdoblje 2013.-2017.“

Strateški plan sastoji se od sedam dijelova. Nakon uvoda, u drugom su dijelu prikazani osnovni podaci o IJF-u, svrsi njegovog postojanja i djelatnicima. Treći dio predstavlja rezultate IJF-a i njegovih djelatnika u razdoblju od 2008. do kolovoza 2013. U četvrtom dijelu iznosi se analiza znanstvenog potencijala IJF-a i njegova položaja u znanstvenom i poslovnom okruženju. Na to se nadovezuje peti dio koji govori o misiji, viziji i strateškim ciljevima, za koje su objašnjeni pripadajući pokazatelji uspješnosti i rezultata. Šesti dio prikazuje teme kojima se bavi IJF te detaljan raspored istraživačkih programa i projekata koji se planiraju provesti od 2013. do 2017. U zadnjem, sedmom dijelu, iznosi se plan organizacijskog razvoja IJF-a.

2. O INSTITUTU ZA JAVNE FINACIJE

2.1. Osnovni podaci

Institut za javne financije osnovalo je Sveučilište u Zagrebu 1970. godine. U sudski registar Okružnog privrednog suda u Zagrebu upisan je 16. svibnja 1988. kao radna organizacija čija tvrtka glasi "Institut za javne financije – Zagreb, p.o.". Od 2009. godine IJF ima sjedište i poslovne prostorije u Smičiklasovoj 21 u Zagrebu.

Stupanjem na snagu Zakona o ustanovama (NN 76/93), 7. kolovoza 1993., temeljem odredbe članka 78. stavci 1. i 2., IJF je javna ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska (RH).

Temeljem rješenja Ministarstva znanosti i tehnologije klase: 640-01/96-01/008, urbroja: 533-07-96-4, od 21. studenoga 1996., IJF, sa sjedištem u Zagrebu, Katančičeva 5, upisan je u Upisnik znanstvenoistraživačkih pravnih osoba Ministarstva znanosti i tehnologije kao znanstvenoistraživačka pravna osoba u znanstvenom području društvenih znanosti.

Sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, IJF ima položaj javnog znanstvenog instituta i kao takav je upisan u Upisnik znanstvenih organizacija kojeg vodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS), a kao pravna osoba upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu. Prava i dužnosti RH-a kao osnivača IJF-a obavlja ministarstvo nadležno za znanost.

IJF provodi istraživanja u području društvenih znanosti, polje ekonomije i politologije, te u području prirodnih znanosti, polje matematike.

2.2. Svrha osnivanja i rada

IJF je osnovan 1970. sa svrhom izučavanja složenih pitanja ubiranja i raspodjele javnih prihoda, optimalnog opsega države i zadataka državnih tijela, učinkovite i održive javne potrošnje u socijalnoj politici, osiguranju i slično.

Od sredine 1990-ih IJF u većoj mjeri nastoji prenositi rezultate svojih znanstvenih istraživanja široj javnosti. Nakon propasti bivše države i uspostavljanja nove, tijekom tranzicije od socijalizma ka tržišnom gospodarstvu, zbog rata i njegovih političkih, institucionalnih, ekonomskih i društvenih posljedica, hrvatske su javne financije bile u prilično lošem stanju, a svijesti o neophodnosti transparentnosti javnog sektora, odgovornosti vlasti i participacije građana praktično nije ni bilo. Tada se IJF odlučio uključiti i u aktivnosti koje bi mogle koristiti i građanima i društvu. Cilj je bio ponuditi profesionalne i nezavisne analize koje bi mogle privući pozornost javnosti i ukazati na neophodnost informiranije i argumentiranije rasprave o proračunu.

IJF se bavi empirijskim, primijenjenim i teorijskim istraživanjem u području ekonomike javnog sektora (EJS). Predmet istraživanja su javni sektor i njegovi dijelovi – porezni, mirovinski, zdravstveni i obrazovni sustav, sustav socijalne skrbi, sustav javne uprave i javna poduzeća. Međutim, istraživači IJF-a bave se znanstvenim istraživanjima i drugih relevantnih tema unutar ekonomske znanosti.

Primarni cilj IJF-a je istraživati učinkovitost, održivost i odgovornost javnog sektora, kako bi se javnosti i nositeljima javne politike prikazalo objektivno stanje te predložile ideje za poboljšanje i uklanjanje nedostataka. Pri tome se analiziraju ekonomska kretanja i učinci ekonomske politike u javnom sektoru, primjerice, porezna politika i reforme, politika plaća, decentralizacija, državna regulacija, financiranje nižih razina državne vlasti, državne potpore, financiranje javnih usluga, poput visokoškolskog obrazovanja, kulture i sporta. Među važnim temama koje IJF istražuje su, primjerice, i otvorenost državnih proračuna, participacija građana u proračunskom procesu, neslužbeno gospodarstvo, utjecaj institucionalnog okruženja na gospodarski rast, izravna strana ulaganja, redistributivni učinci poreza i socijalnih naknada.

IJF je usredotočen na rješavanje problema u hrvatskom javnom sektoru, a oni su izravno povezani s problemima u gospodarstvu i društvu općenito. Te probleme možemo podijeliti na aktualne (koji se moraju rješavati u tekućem razdoblju), srednjoročne (koji će se javljati u sljedećih pet do deset godina) te na dugoročne. *Aktualni problemi* su, između ostalog, smanjenje poreznih prihoda te rast proračunskog deficita i javnog duga uslijed gospodarske krize. Od *srednjoročnih problema* možemo navesti deficit i javni dug, potrebu prilagođavanja hrvatskog javnog sektora politikama i standardima EU, potrebu za učinkovitijim javnim sektorom, a oni će se rješavati redefiniranjem uloge države u gospodarstvu privatizacijom javnih društava i ustanova, te povećanjem učinkovitosti upravljanja financijama u javnom sektoru. Među *dugoročnim problemima* su održivost financiranja mirovinskog i zdravstvenog sustava kao posljedica promijenjene demografske slike. Dakle, u analizama se promatraju neizravni i dugotrajni ekonomski učinci, a ne samo izravne i kratkotrajne posljedice. Istraživači IJF-a nastoje biti objektivni i nepristrani, stavljajući se u službu znanstvene istine i etičnosti.

Kao znanstvenoj i akademskoj instituciji, IJF-u je primarna zadaća znanstveno stvaranje. Međutim, u vremenu kada se Hrvatska suočava s nizom izazova u području ekonomije i javne uprave, a u zemlji djeluje relativno malen broj istraživača u području EJS-a, IJF drži nužnim značajan dio svog istraživačkog kapaciteta namijeniti donositeljima političkih odluka (*policy-oriented research*) te se angažirati u aktivnostima zagovaranja dobrog upravljanja javnim sektorom (*advocacy, good governance*). Zbog toga se, osim znanstvenih radova, kao proizvodi našeg rada javljaju članci i knjige namijenjene stručnoj te najširoj javnosti.

2.3. Djelatnici

Ukupno je u IJF-u zaposlen 21 djelatnik. Od 13 istraživača, 7 ih je zaposleno na znanstveničkim radnim mjestima (jedan na pola radnog vremena), 1 na suradničkom radnom mjestu te 5 na stručnim radnim mjestima. U stručnim službama radi 8 djelatnika.

Devet istraživača su doktori znanosti, a sedam ih je izabrano u znanstvena zvanja. Po dva znanstvena suradnika, stručna suradnika i stručna savjetnika Institut financira iz vlastitih sredstava, kao i radna mjesta računovodstvenog referenta i dostavljača.

Tablica 1. Struktura radnih mjesta, 2013.

	Ukupno	Financira IJF
Ukupno djelatnici	21	8
Istraživači	13	6
Znanstvena radna mjesta	7	2
Znanstveni savjetnici	2	0
Viši znanstveni suradnici	2	0
Znanstveni suradnici	3	2
Suradnička radna mjesta	1	0
Viši asistent	0	0
Asistent	1	0
Stručna radna mjesta	5	4
Stručni savjetnik	3	2
Viši stručni suradnik	0	0
Stručni suradnik	2	2
Stručne službe	8	2
Voditeljica pravne službe	1	0
Voditeljica knjižnice	1	0
Urednice izdanja	2	0
Administrativno osoblje	4	2

3. OSTVARENJA U RAZDOBLJU 2008.-2012.

3.1. Istraživački projekti

U prethodnih pet godina IJF i njegovi istraživači u suradnji s vanjskim suradnicima radili su na četrdesetak istraživačkih projekata.

Nastavljen je rad na dva znanstvena *MZOS-ova projekta* započeta 2007: „Identitet hrvatskog javnog sektora i EU standardi“ te „Konvergencija ili divergencija socijalne politike: usporedba EU i Hrvatske“.

- Započet je rad na tri znanstvena *EU projekta*. Dovršen je projekt „Progress: Partnership for Social Inclusion“, dok će projekti „European Parliament: Provision od External Expertise on Foreign Policy Subjects“ i „ACCESS – Prema pravednom i transparentnom pristupu visokom obrazovanju u Hrvatskoj“ biti dovršeni u 2013. Osim toga, u listopadu 2013. započet će rad na četverogodišnjem projektu FP7 – PEOPLE - IAPP Marie Curie „Out of the shadows: developing capacities and capabilities for tackling undeclared work in Bulgaria, Croatia and FYR Macedonia“.
- Započeta su i dovršena dva istraživanja na znanstvenim projektima koje je organizirao Global Development Network u suradnji s The Vienna Institute for International Economic Studies (wiiw), a to su „Decomposing redistributive effect and reranking to reveal contributions of taxes and benefits“ i „Determinants of Sectoral Wage Dynamics in Croatia and External Competitiveness: Any Implications for the Wage Setting Process?“.
- Dovršena su 4 znanstvena projekta za inozemne partnere (Local Government Initiative i Center on Budget and Policy Priorities, Washington) i još 4 znanstvena projekta za domaće naručitelje (Matica hrvatskih sindikata, Zaklada Friedrich Ebert, MZB d.o.o. – izdavač časopisa Banka).
- Dovršeno je 9 stručnih istraživanja za *javni sektor* (Porezna uprava - Ministarstvo financija RH, Ministarstvo financija RH, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, AZVO), za *sektor gospodarstva* još 9 (HGK, i dr.), te 6 za *civilni sektor* (Center on Budget and Policy Priorities, Washington, i dr.). Za potrebe Porezne uprave obavlja se već četvrtu godinu „Program permanentnog istraživanja poreznog sustava“.

3.2. Konferencije i okrugli stolovi

IJF je u razdoblju od 2008. do 2012. organizirao dvije međunarodne konferencije: „Welfare State Performance and Design“ (2008.) i „Finance and Growth in Central and Eastern Europe“ (2010.), te dvije domaće konferencije „Hrvatski javni dug: upravljanje i izazovi razvoja tržišta“ (2011.) i „Skrivena javna potrošnja: budućnost poreznih izdataka“ (2012.). Odabrani znanstveni radovi s tih konferencija objavljeni su u časopisu *Financial Theory and Practice*, a domaće su konferencije rezultirale i zbornicima radova u izdanju IJF-a.

U istom je razdoblju održano dvadesetak okruglih stolova. Spomenimo samo neke: „Pristup obrazovanju kao odrednica socijalne uključenosti“, „Financiranje visokog školstva“, „Zdravstvo i reforma“, „Mirovinski sustav između financijske održivosti i socijalne neodrživosti“, „Porezi i EU“, „Zaštita psihosocijalnog zdravlja i prevencija mentalnih bolesti“, „Invalidske mirovine: jesu li Hrvati shrvani krizom ili bolešću?“, „Kako rad u Hrvatskoj učiniti isplativim?“

Dok su konferencije bile usmjerene na znanstvenu zajednicu, okrugli stolovi koje je organizirao IJF (samostalno ili s partnerima) bili su orijentirani na širu javnost, odnosno medije. Opis konferencija dostupan je na [mrežnim stranicama Instituta](http://www.bank.hr/projekti/analiza-mirovinskog-sustava), a materijali proizašli s okruglih stolova organiziranih u sklopu projekta Analiza mirovinskog sustava (IJF i poslovni časopis Banka) i projekta Partnerstvo za socijalno uključenost, koji su tematski najbrojniji, dostupni su ovdje: <http://www.bank.hr/projekti/analiza-mirovinskog-sustava> i http://www.ijf.hr/socijalna_ukljucenost.

3.3. Publikacije

IJF nastoji doprinijeti kvaliteti znanstvenog rada kroz časopis *Financial Theory and Practice*. Članci u tom časopisu izlaze na engleskom jeziku nakon što prođu zahtjevan dvoslijepi recenzentski postupak. Istraživači IJF-a su članovi uređivačkog odbora časopisa, a članovi savjetodavnog uređivačkog odbora su priznati međunarodni znanstvenici. *Financial Theory and Practice* izlazi već 34 godine (nekada pod imenima *Financijska praksa*, te *Financijska teorija i praksa*). Povjerenstvo za izdavaštvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 2006. ocijenilo ga je najboljim časopisom iz područja društvenih znanosti, a nedavno je izrađena samostalna web stranica časopisa. Poduzimaju se napori da se časopis uvrsti u najvažnije citatne baze, posebice Web of Science (WoS) i Scopus.

IJF se posebice trudi rezultate svojih istraživanja objaviti u obliku koji je razumljiv donositeljima odluka te na taj način ukazati na postojeće probleme i potaknuti donositelje odluka na učinkovitije rješavanje problema. *Newsletter* i *Aktualni osvrti* povremene su publikacije IJF-a u kojima istraživači na pojednostavljen i široj javnosti pristupačan način govore o aktualnim temama u području javnih financija u Hrvatskoj. U razdoblju 2008.-2013. objavljeno je 37 *Newslettera* i 45 *Aktualnih osvrta*. IJF je također izdao knjige *Porezni vodič za građane* i *Proračunski vodič za građane* u kojima se na jednostavan način objašnjavaju porezni i proračunski pojmovi i zakonitosti. Svrha svih tih publikacija je građane informirati o potrebi transparentnosti i participativnog odlučivanja kod donošenja odluka u javnom sektoru.

Porezni vjesnik je stručni časopis koji od 1992. godine objavljuje članke namijenjene poreznim obveznicima te službenicima Porezne uprave. Od 1997. godine *Porezni vjesnik* je službeno glasilo Ministarstva financija Republike Hrvatske.

Carinski vjesnik je stručni časopis koji izlazi od 1992. godine. Objavljuje članke o carinskim sustavima Republike Hrvatske i Europske unije, o razvrstavanju robe u Carinsku tarifu, trošarinama, carinskoj praksi, propise i napatke Carinske uprave, pitanja i odgovore te sudsku praksu.

Časopise, knjige, priručnike i vodiče koji su namijenjeni široj javnosti (građanima, medijima, predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti, studentima, nevladinim udrugama) IJF besplatno distribuira poštom i elektroničkom poštom, a sve su dostupne i na mrežnim stranicama IJF-a.

3.4. Postignuća istraživača

U razdoblju od 2008. do 2013. istraživači IJF-a ostvarili su sljedeće:

a) Šest istraživača steklo je doktorate znanosti (u zagradama je naziv disertacije):

- *Goran Vukšić*, 2008, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Beču (Essays on Foreign Direct Investment);
- *Mirjana Jerković*, 2008, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci (Fiskalna decentralizacija i utjecaj lokalnih poreza na razvoj turističkih destinacija);
- *Mihaela Bronić*, 2008, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Utjecaj fiskalnih kapaciteta i potreba na fiskalne nejednakosti hrvatskih županija);
- *Ivica Urban*, 2010, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Ljubljani (Redistributive effects of direct taxes and social benefits in Croatia);
- *Vjekoslav Bratić*, 2010, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu (Utjecaj poreznih izdataka na ekonomske učinke oporezivanja dobiti i djelovanje hrvatske porezne administracije);
- *Marijana Bađun*, 2013, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Ljubljani (The Relationship between Government and Banks in Financial Intermediation: Effects on Economic Growth)

b) Sedam je istraživača izabrano u znanstvena zvanja - dva znanstvena savjetnika, dva viša znanstvena suradnika i tri znanstvenih suradnika. Još jedna asistentica ispunjava uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika i taj će postupak biti dovršen početkom 2014.

c) Objavljeno je 56 znanstvenih radova:

- 18 članaka u domaćim recenziranim časopisima (od toga 5 u WoS časopisima),
- 7 članaka u inozemnim recenziranim časopisima (od toga 4 u WoS časopisima),
- 4 monografije s domaćom recenzijom,
- 10 radova u međunarodno recenziranim zbornicima radova sa skupova
- 14 poglavlja u recenziranim knjigama i tematskim zbornicima
- 3 uredništva monografija i zbornika radova

d) Istraživači su na konferencijama, okruglim stolovima i ostalim skupovima izlagali 67 puta, od toga 38 puta u inozemstvu; održano je 6 pozvanih predavanja, od toga 3 u inozemstvu.

4. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU

4.1. Okruženje

Posebnost IJF-a jest da je jedina institucija u Hrvatskoj koja se primarno i sustavno bavi EJS-om. IJF zapošljava znanstvenike i stručne suradnike koji su se tijekom cijele svoje karijere usavršavali i bavili upravo tim područjem, čime su stekli znanje, iskustvo, ekspertizu te ugled u domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim krugovima.

IJF je specijaliziran za istraživanja na području EJS. Tako IJF na jednom mjestu okuplja desetak iskusnih stručnjaka iz područja EJS-a, školuje i obučava mlade istraživače te održava kontakte i redovito surađuje s velikim brojem vanjskih istraživača. To znači da je IJF u mogućnosti preuzeti te efikasno i brzo provesti složene istraživačke pothvate za potrebe javnog sektora. Bogat i razvijen ljudski kapital te mreže dugogodišnjih suradnika donose IJF-u konkurentsku prednost u području EJS-a u odnosu na ostale institucije.

Zahvaljujući školovanju i predanosti znanstvenika IJF-a temama u području EJS-a, moguća je izrada naprednih empirijskih i teoretskih radova, koje je prepoznala i međunarodna znanstvena zajednica.

Kako današnju znanost odlikuje visoka specijalizacija, da bi došao u znanstveni vrh, znanstvenik mora provesti dugo razdoblje u istom području. Institucija poput IJF-a, koja je usredotočena na jedno područje ekonomike, omogućuje znanstvenicima upravo to – da se specijaliziraju u svom užem području, a ne da se zbog raznovrsnih potreba svoje institucije moraju često prebacivati s jednog na drugo područje istraživanja.

4.2. Zahtjevi za reakreditaciju

Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju propisuje reakreditaciju kao postupak vanjskog vrednovanja kvalitete u kojem se donosi akreditacijska preporuka s ocjenom i preporukama za poboljšanje, radi potvrde ispunjavanja uvjeta za nastavak obavljanja djelatnosti znanstvenih organizacija. Javni znanstveni instituti kojima je osnivač RH podliježu periodičnoj reakreditaciji svakih pet godina.

Pozitivna akreditacijska preporuka izdat će se znanstvenoj organizaciji koja ispunjava sljedeće uvjete:

- usvojen višegodišnji strateški program znanstvenih istraživanja u znanstvenom području u kojem obavlja djelatnost;
- osiguran potreban broj zaposlenih znanstvenika izabranih u odgovarajuće znanstveno zvanje ili s odgovarajućim brojem znanstvenih radova (javna znanstvena organizacija mora imati u radnom odnosu s punim radnim vremenom najmanje 15 znanstvenika, od čega najmanje 5 u znanstvenom području u kojem obavlja znanstvenu djelatnost);
- osiguran odgovarajući prostor i opremu te
- osiguranu potrebna novčana sredstva za rad.

4.3. Snage i mogućnosti

Najveća snaga IJF-a su njegovi istraživači – predani ekonomskoj znanosti, motivirani i kvalificirani za ozbiljno i sustavno istraživanje EJS-a. Vrhunski zaposlenici rezultat su dugotrajnog kvalitetnog odabira i obrazovanja novaka te nagrađivanja zaposlenika u skladu s postignutim rezultatima.

Iz pregleda projekata koje je IJF ostvario u zadnjih nekoliko godina lako se uočava trud IJF-a da analizama stanja i konkretnim preporukama pridonese kvaliteti javnih politika na području javnog sektora. Na temelju pregleda nastalih znanstvenih radova vidi se da IJF uspješno „konkurira“ domaćoj i inozemnoj akademskoj zajednici što je vidljivo na **popisu WoS radova**.

Motiviranost istraživača IJF-a proizlazi iz relativne slobode odabira područja istraživanja, odlične radne atmosfere, dostupnosti znanstvenih izvora i opreme te otvorenih mogućnosti za akademsko i stručno usavršavanje. Od takvog načina rada interes ostvaruju i istraživači, ali i IJF-a kao organizacija.

Kao pokazatelji snage IJF-a mogu se navesti:

- izvrsnost znanstvenih novaka – visoka kvaliteta znanstvenog rada te pravovremenost u završetku doktorskih studija i ispunjavanju uvjeta za izbor u zvanje znanstvenog suradnika,
- bitan utjecaj na javne politike, koje se mogu zahvaliti neovisnim i argumentiranim doprinosima naših *Newslettera* i *Aktualnih osvrta*;
- domaća i međunarodna priznatost znanstvenog časopisa *Financial Theory and Practice*;
- visoki udio vlastitih prihoda u ukupnim prihodima, zahvaljujući snažnoj suradnji i projektima s javnim sektorom, gospodarskim udrugama, EU-om i drugim inozemnim naručiteljima,;
- komplementarnost u istraživanju, što znači da se rezultati svakog našeg istraživanja koriste i za druga naša istraživanja te
- adekvatne prostorije, kompjutorska oprema i software, odlična specijalizirana knjižnica, mrežna stranica IJF-a i posebna mrežna stranica časopisa *Financial Theory and Practice*.

Uspjeh možemo zahvaliti dugogodišnjoj usmjerenosti na projektne aktivnosti i racionalnom raspolaganju tako ostvarenim dodatnim sredstvima.

IJF je institucija koja se bavi znanošću, ali je svjesna i društvene odgovornosti za rješavanje važnih gospodarskih i fiskalnih problema. Stoga IJF rezultate istraživanja koristi za stalno informiranje stručne, znanstvene i šire javnosti o spoznajama koje će omogućiti kvalitetno provođenje javnih politika. Budući da se u Hrvatskoj malo znanstvenika sustavno bavi EJS-om, cilj je i obveza IJF-a pružati potporu Saboru, Vladi i mjerodavnim ministarstvima u provođenju strukturnih i institucionalnih reformi (poreznog, mirovinskog, zdravstvenog i obrazovnog sustava, sustava državnih potpora, upravljanja financijama u javnom sektoru, javne uprave, te lokalne i regionalne samouprave) značajnih za dugoročan i stabilan razvoj RH-a.

Nedavno prije izrade ovog dokumenta (kolovoz 2013.) RH je ušla u EU, što predstavlja veliki izazov u ekonomskom i društvenom smislu. RH će morati nastaviti ispunjavati obveze i standarde EU-a u pogledu učinkovitosti i otvorenosti javnog sektora. IJF će pri tome imati višestruku korisnu ulogu: savjetovati državnu vlast kako najbolje primijeniti pravila EU-a i informirati hrvatsku javnost o kretanjima u domaćoj i europskoj fiskalnoj politici.

O relevantnosti našeg istraživanja i temâ kojima se bavimo govori i **Ocjena ekonomskog programa za 2013.** koju je u svibnju 2013. objavila Europska Komisija. Taj dokument ističe niz problema hrvatskog gospodarstva i programa ekonomske politike u području EJS-a. Autori studije su u svom tekstu citirali četiri znanstvena i stručna rada naših istraživača.

U budućnosti ćemo se nastaviti baviti temama istaknutim u našim strateškim dokumentima. Te teme su veoma važne za RH, a ujedno su u središtu zanimanja znanstvene i stručne zajednice u području EJS-a.

4.4. Slabosti i prijetnje

Slabosti IJF-a vezuju se uz određenu neizvjesnost u pogledu njegovog eventualnog budućeg pripajanja ili spajanja s drugim sličnim organizacijama, što bi moglo dovesti do odlaska znanstvenika u druge ustanove sa sigurnijom perspektivom.

Iduća moguća slabost su teškoće vezane uz neodobravanje zapošljavanja novih znanstvenih novaka od strane MZOS-a, tako da IJF, unatoč izvrsnosti svojih znanstvenih novaka i nedostatnom broju zaposlenih znanstvenika, već duži niz godina nije – osim o vlastitom trošku – pomlađivao svoje osoblje. Također je bitno spomenuti kako postojećim znanstvenim novacima država nije omogućila napredak na radnim mjestima ako institucija nema sistematizirana nepopunjena radna mjesta (a manji instituti ih nemaju) pa je tu obvezu na sebe preuzeo IJF.

Tako je 2013. IJF morao na teret vlastitih sredstava zaposliti dvoje bivših znanstvenih novaka kojima je istekao ugovor sa MZOS-om. Osim toga, 2012. IJF je na vlastiti teret zaposlio dvoje mladih istraživača, kojima također iz vlastitih sredstava plaća i troškove specijalističkog studija. Iako IJF trenutno može financirati rad ovih istraživača iz vlastitih sredstava, neizvjesno je do kada će tih sredstava biti. Nadalje, zbog povećane potrebe za vlastitim sredstvima znanstvenici su primorani raditi sve više komercijalnih projekata, čime se narušava ravnoteža između izvornog i primijenjenog znanstvenog rada.

Kao najveću prijetnju našoj budućnosti vidimo mogućnost da državne vlasti ograniče egzistenciju IJF-a primjenom strogih kvantitativnih kriterija, poput onog o najmanjem broju zaposlenih znanstvenika. Broj znanstvenika u IJF-u nije mogao rasti brže jer je MZOS odobrio samo 4 mjesta novih znanstvenih novaka tijekom cijelog razdoblja otkada postoji sustav znanstvenog navaštva.

4.5. Tematsko vrednovanje 2011.

AZVO je tijekom 2011. proveo postupak tematskog vrednovanja znanstvenih instituta u RH-u. Cilj je tematskog vrednovanja bio ustanoviti racionalnost i efikasnost svih javnih znanstvenih organizacija. Članovi međunarodnog stručnog povjerenstva za područje društvenih znanosti bili su prof. Greys Sošić, University of Southern California, SAD; dr. Ilija Zovko, Institut Louis Bachelier, Francuska i prof. William Bartlett, European Institute, London School of Economics and Political Science, Ujedinjeno Kraljevstvo.

Završno izvješće s tematske evaluacije IJF-a bilo je vrlo pozitivno. Kao posebne snage i prednosti IJF-a evaluatori su istakli:

- opseg istraživanja, fleksibilnost i nehijerarhičnost, što sve omogućuje stimulativnu atmosferu za mlade istraživače;
- pružanje preporuka za javne politike;
- uključenost u EU projekte i međunarodna suradnja;
- suradnju s vladinim sektorom te
- kvalitetu časopisa FTP.

Osnovne slabosti odnose se na:

- veću orijentaciju na policy istraživanja nego na istraživanja koja će rezultirati objavljivanjem u kvalitetnim inozemnim časopisima;
- usmjerenost na prihodovne projekte kako bi se osigurala financijska sredstva, jer su sredstva od MZOS-a nedovoljna;
- angažman istraživača na fakultetima te
- preveliko oslanjanje na ulogu ravnateljice.

Na temelju toga, evaluatori su donijeli sljedeće preporuke:

- zaposliti dodatne ljude;
- uspostaviti bolju ravnotežu između policy istraživanja i akademskog istraživanja;
- poticati istraživače da objavljuju u renomiranim inozemnim časopisima;
- veće uključivanje u European Research Area te
- formalizirati ulogu stranih znanstvenika kao gostujućih suradnika (primjerice, kao vanjskih članova instituta).

IJF je prihvatio preporuke evaluatora i poduzeo potrebne korake kako bi se otklonili spomenuti nedostaci.

- Iako nam MZOS ne odobrava financiranje novih radnih mjesta, u proteklom razdoblju IJF je zapošljavao istraživače na vlastiti teret, pa je trenutno na taj način u ovome trenutku zaposleno čak šest istraživača.
- Kao što evaluatori i sami ističu, orijentacija na policy/advocacy istraživanja je korisna za državu i društvo, a omogućuje i suradnju IJF-a s kvalificiranim ljudima u zemlji i inozemstvu. Opasku smo, ipak, ozbiljno razmotrili i pojačali napore da se od samog početka svakog policy/advocacy orijentiranog istraživanja paralelno osmišljavaju znanstveni radovi koji će se pokušati objaviti u renomiranim inozemnim časopisima.
- Što se tiče usmjerenosti na projekte koji IJF-u donose vlastite prihode, tu ne možemo puno promijeniti, jer su sredstva od MZOS-a sve manja i ako želimo razvijati IJF, jednostavno moramo provoditi i takve projekte. Ipak, pri samom izboru projekata koji donose vlastite prihode, pokušavamo odabirati one koji omogućuju i razvijanje znanstvenog pristupa koji će rezultirati objavljivanjem znanstvenih radova.
- Istraživače se konstantno potiče i ohrabruje – preraspodjelom zadataka, oslobađanjem vremena, pokrivanjem troškova specijaliziranih inozemnih agencija koje pripremaju članke za objavu u vanjskim časopisima – da pišu radove koji se unutar kuće diskutiraju i da ih podnose što kvalitetnijim inozemnim časopisima. Proces je spor, no rezultati su vidljivi.

- Što se uključivanja u Europski istraživački prostor tiče, IJF-u je Glavna uprava za istraživanje i inovacije Europske komisije nakon provedenog vrednovanja Strategije ljudskih resursa za istraživače - Akcijskog plana dodijelila 28. rujna 2012. priznanje „HR Excellence in Research“. Također, voditeljica pravnih poslova Irena Klemenčić u lipnju 2013. godine izabrana je za evaluatora za provođenje strategija (Peer reviewer for Step 5 of the HR Strategy process - external evaluations).

Preporuke evaluatora poslužile su i kao podloga za oblikovanje strateških ciljeva IJF-a, koje donosimo u idućem poglavlju.

5. STRATEŠKI CILJEVI, OČEKIVANI ISHODI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

5.1. Misija, vizija i njihovo ostvarenje

Misija IJF-a je biti financijski, politički i organizacijski što neovisniji, specijaliziran i vrhunski stručan u ekonomici javnog sektora te osposobljen vrsno istraživati ekonomske, pravne i institucionalne teme značajne za rast gospodarstva, socijalnu uključenost i zadovoljavanje zahtjeva EU-a.

Vizija IJF-a je biti osposobljen:

- kvalitetno analizirati EJS;
- pridonijeti prihvaćanju suvremenih načela EJS;
- objavljivati rezultate istraživanja u vrhunskim znanstvenim časopisima;
- predlagati praktične, učinkovite i fiskalno održive mjere;
- pridonijeti unapređenju postojećeg fiskalnog modela i njegovoj prilagodbi zahtjevima EU-a te
- razvijati što širu međunarodnu suradnju.

U prethodnom poglavlju navedene su razne prednosti (snage) i nedostaci (slabosti) IJF-a. Namjera IJF-a je u sljedećem petogodišnjem razdoblju još više ojačati svoje dobre strane, a ublažiti nedostatke i približiti se zadovoljenju uvjeta koje pred njega postavljaju javnost i nadležno ministarstvo, ali i suvremeni svjetski akademski standardi.

Kako bi se ostvarivale misija i vizija IJF-a, definirani su strateški ciljevi koje možemo podijeliti u nekoliko skupina:

- zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta;
- izvrsnost u znanstvenom istraživanju;
- uravnoteženost znanstvenog, policy/advocacy i komercijalnog istraživanja te
- uključivanje u Europski istraživački prostor.

5.2. Strateški cilj 1: Zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta

Stanje

IJF ispunjava uvjete o postojanju strateškog programa znanstvenih istraživanja, prostoru i opremi te sredstvima za rad. Nije zadovoljen uvjet o broju znanstvenika, kojih je trenutno u IJF-u 7 (jedan je zaposlen na pola radnog vremena), a potrebno ih je biti 15.

Mogućnosti

Jedna asistentica doktorirala je 2013. te ispunjava uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika. Dakle, u 2014. ćemo imati ukupno 8 znanstvenika. Krajem 2011. zaposlena su dva mlada istraživača koji su 2012. upisali specijalistički studij, a 2013. će upisati doktorski studij. Pod pretpostavkom da je vrijeme stjecanja doktorata 4 godine, 2017. bismo trebali imati 10 znanstvenika, uzimajući u obzir

samo zaposlenike IJF-a u trenutku pisanja ovog plana. Osim toga, voditeljice knjižnice i pravne službe također pohađaju doktorske studije i surađuju u znanstvenim istraživanjima pa će njihovim stjecanjem doktorata broj znanstvenika biti dodatno uvećan za dva. Time bi početkom 2017. IJF zapošljavao 12 znanstvenika, računajući samo trenutno zaposleno osoblje.

Dakle, kako bi se reakreditacijski uvjet o broju znanstvenika ispunio 2017., nužno je tijekom narednog trogodišnjeg razdoblja zaposliti još 3 istraživača koji u trenutku zaposlenja već posjeduju uvjete za izbor u znanstveno zvanje.

Zapošljavanje i školovanje svih novih zaposlenika iziskuje velika financijska sredstva. U proteklom razdoblju IJF je već zapošljavao istraživače na vlastiti teret pa je trenutno na taj način zaposleno čak šest istraživača. Dakle, ispunjavanje uvjeta o potrebnom broju zaposlenih znanstvenika uvelike će ovisiti o odobravanju radnih mjesta od strane MZOS-a, ugovaranju nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata (iz kojih se mogu financirati radna mjesta), a također i o ostvarenim financijskim rezultatima IJF-a. U smislu financiranja radnih mjesta putem znanstvenih projekata već je ugovoren FP7 Marie Curie projekt koji osigurava plaće za 36 istraživačkih mjeseci.

Cilj

Godine 2017. imati 15 znanstvenika.

Cilj je zadan uz uvjete da:

- (a) MZOS izdvoji odgovarajuća sredstva za financiranje dodatnih radnih mjesta;
- (b) IJF ugovori znanstvene projekte iz kojih je moguće financiranje znanstvenih radnih mjesta te
- (c) IJF ostvari povoljan financijski rezultat kako bi mogao pokrivati troškove novozaposlenih.

Pokazatelji uspješnosti

Tablica 2. Pokazatelji uspješnosti za Strateški cilj 1: Zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj znanstvenika	7	9	10	13	15

Sredstva

Prostor i oprema IJF odgovarajući su za zapošljavanje dodatnih djelatnika. IJF može preuzeti financiranje dijela istraživača, ali neophodno je značajno sudjelovanje MZOS-a.

5.3. Strateški cilj 2: Izvrsnost u znanstvenom istraživanju

Stanje

Standardni pokazatelj kvalitete znanstvenog istraživanja nekog pojedinca i institucije je broj objavljenih znanstvenih radova, posebno onih u referiranim časopisima. Od 2008. do 2012. istraživači IJF-a objavili su ukupno 56 znanstvenih radova: 25 znanstvenih članaka u časopisima, 4 monografije, 14 poglavlja u recenziranim knjigama i tematskim zbornicima, 10 radova u međunarodno recenziranim zbornicima radova sa skupova, te 3 uredništva monografija i zbornika radova. Od 25 znanstvenih članaka u časopisima, 9 njih objavljeno je u časopisima koji se indeksiraju u WoS-u, a preostalih 16 pripadaju Ai časopisima.

Dijeljenjem ukupnog broja znanstvenih radova (56) s prosječnim brojem znanstvenika u promatranom razdoblju (8), dobivamo 7 radova po znanstveniku, odnosno 1,4 radova po znanstveniku godišnje (napomena: ovdje među znanstvenike ubrajamo i asistente). Broj WoS radova iznosi 0,23 po znanstveniku godišnje.

Mogućnosti

Prosječni godišnji broj radova u WoS časopisima je prilično nizak i svakako bi ga trebalo popraviti. Izgledi za to su dobri jer je tijekom zadnjeg petogodišnjeg razdoblja nekoliko istraživača završilo doktorate. Kako su istraživački postupak i proces objavljivanja u kvalitetnim znanstvenim časopisima relativno dugi, radovi nastali na temelju doktorskih disertacija (i post-dokorskog istraživanja) bit će

objavljeni tek u 2013. i kasnije. Primjerice, u prvoj polovici 2013. objavljeni su radovi u časopisima *Journal of International Trade & Economic Development* i *Social Choice and Welfare*, čiji su autori doktorirali 2008., odnosno 2010.

Ciljevi

Povećati prosječni godišnji broj radova po znanstveniku za petogodišnje razdoblje na 1,65 u 2017. Povećati prosječni godišnji broj radova po znanstveniku u WoS časopisima za petogodišnje razdoblje na 0,4 u 2017.

Pokazatelji uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti PA u godini g izračunava se sljedećom formulom:

$$PA_g = \frac{\sum_{g-4}^g U_g}{\sum_{g-4}^g Z_g}$$

pri čemu U_g predstavlja ukupni broj znanstvenih radova u godini g , a Z_g je broj znanstvenika u godini g .

Pokazatelj uspješnosti PB u godini g dobiva se sljedećom formulom:

$$PB_g = \frac{\sum_{g-4}^g W_g}{\sum_{g-4}^g Z_g}$$

gdje je W_g ukupni broj znanstvenih radova u WoS časopisima u godini g .

Tablica 3. Pokazatelji uspješnosti i rezultata za Strateški cilj 2: Izvrsnost u znanstvenom istraživanju

Godina (g)	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
PA	1,40	1,45	1,50	1,55	1,60	1,65
PB	0,23	0,27	0,30	0,33	0,37	0,40

Sredstva

Istraživače će se nastaviti poticati i ohrabrivati – preraspodjelom zadataka, oslobađanjem vremena, pokrivanjem troškova specijaliziranih inozemnih agencija za pripremu članaka za objavu u vanjskim časopisima, diskutiranjem s kolegama unutar IJF-a – da pišu radove koje će slati u što kvalitetnije inozemne časopise.

5.4. Strateški cilj 3: Uravnoteženost znanstvenih i policy/advocacy istraživanja

Stanje

Prilikom AZVO-ovog tematskog vrednovanja međunarodno povjerenstvo zaključilo je kako vrijeme i trud potrošeni na izradu policy/advocacy istraživanja idu na štetu znanstvenog istraživanja. Prema njihovom mišljenju, jedino iz znanstvenih istraživanja nastaju radovi objavljeni u kvalitetnim znanstvenim časopisima. Stoga su preporučili uspostaviti bolju ravnotežu između različitih tipova istraživanja.

Istraživači su u razdoblju od 2008. do 2012. radili na četrdesetak istraživačkih projekata. Izuzimajući dva MZOS-ova projekta, možemo ih podijeliti na 13 znanstvenih i 25 policy/advocacy istraživanja. Omjer ukupnog broja radova i ukupnog broja istraživanja iznosi 56/38, što znači da se po svakom istraživanju u prosjeku objavi 1,47 znanstvenih radova.

Mogućnosti

Policy/advocacy istraživanja nisu odvojena od znanstvenih. Prije svega, naša su policy/advocacy istraživanja utemeljena na znanstvenim spoznajama i koriste znanstvene metode u stvaranju rezultata. Stoga se dobiveni rezultati često mogu iskoristiti u pisanju empirijskih znanstvenih radova.

Cilj

Odabirati istraživačke projekte tako da bude moguće rezultate i spoznaje upotrijebiti u pisanju znanstvenih radova. Povećati omjer broja znanstvenih radova i istraživačkih mjeseci.

Pokazatelji uspješnosti i rezultata

Pratit će se korelacija obavljenih istraživanja i broja znanstvenih radova. U tu svrhu bit će razvijeni pokazatelji koji će u omjer stavljati broj (i relevantnost) nastalih radova i istraživačkih mjeseci provedenih na znanstvenim i policy/advocacy istraživanjima.

Sredstva

Povećanje financiranja radnih mjesta od strane MZOS-a smanjilo bi potrebu za financiranjem radnih mjesta od vlastitih prihoda IJF-a te bi time znanstvenici bili rasterećeni rada na komercijalnim projektima, što bi im omogućilo posvećivanje više vremena znanstvenom istraživanju.

5.5. Strateški cilj 4: Uključivanje u Europski istraživački prostor

Stanje i mogućnosti

IJF već godinama aktivno prati mogućnosti sudjelovanja u europskim znanstvenim projektima. Istraživači pohađaju brojne radionice i predavanja, a voditeljica pravne službe završila je tečaj za FP7 Advisors u Hyperion Ltd. Rad IJF-a u potpunosti je usklađen s načelima Povelje i Kodeksa za istraživače, o čemu svjedoči i priznanje Europske komisije Excellence in Research, a djelatnica IJF-a je u lipnju 2013. postala evaluator za 5. korak provedbe Strategija. IJF je do sad bio koordinator jednog projekta Progress, partner u projektu TEMPUS, sudjeluje u izradi izvještaja za Europski parlament, a od listopada 2013. partner je na četverogodišnjem FP7 Marie Curie IAPP projektu. Osim navedenih projekata kojima je odobreno financiranje, IJF je sudjelovao u nizu prijava EU projekata. Cilj je IJF-a u budućnosti što više sudjelovati u EU projektima, posebice Horizon 2020. Ostvarenje tog cilja izravno bi utjecalo na ostvarenje ostalih strateških ciljeva, a osobito Strateškog cilja 1 angažiranjem novih istraživača za rad na projektima.

Ciljevi

Povećati sudjelovanje u EU projektima, posebice FP7/Horizon 2020 projektima u ulozi partnera, a s vremenom i koordinatora. Zapošljavanje istraživača na projektima financiranim iz EU fondova.

Sredstva

Potrebno je izdvojiti dodatna sredstva za edukaciju djelatnika (znanstvenika i administrativnog osoblja) na programima obuke za prijavu i provedbu EU projekata.

Pokazatelji uspješnosti

- Omjer broja prijava i sudjelovanja na projektima u ulozi partnera.
- Istraživački mjeseci IJF-ovih istraživača provedeni u inozemstvu.
- Istraživački mjeseci istraživača iz partnerskih institucija provedeni u IJF-u.
- Broj radnih mjesta istraživača financiranih iz sredstava EU projekata.

6. ZNANSTVENE TEME

IJF će provoditi znanstvena istraživanja u raznim područjima EJS-a, a ona su opisana u prvom dijelu ovog poglavlja. U drugom dijelu poglavlja prikazan je detaljan popis znanstvenih istraživanja koja će IJF provesti u razdoblju od 2013. do 2017.

6.1. Tematska područja

(1) *Kretanja u poreznom sustavu.* Jedna od temeljnih djelatnosti IJF-a je praćenje kretanja u poreznom sustavu RH-a i zemalja EU-a. Pri tome IJF redovito prati zakonske odredbe u području poreza, proučava relevantne znanstvene i stručne članke, te izrađuje baze podataka o poreznim sustavima europskih zemalja. Tako stečene spoznaje koriste se u raznim istraživanjima, te kao potpora poreznim vlastima u kreiranju porezne politike.

(2) **Optimalni porezni sustav.** Središnje pitanje EJS-a je kako oblikovati porezni sustav koji će najbolje pomiriti četiri glavne odlike: pravednost, učinkovitost, izdašnost i jednostavnost. Promjene u hrvatskom poreznom sustavu su nažalost vrlo česte i uglavnom narušavaju načela optimalnosti. Umjesto parcijalnih promjena, istraživači IJF-a zagovaraju cjeloviti pristup, i sukladno tome pripremaju scenarije reforme cjelokupnog poreznog sustava, koje bi trebale poslužiti kao podloga ozbiljnoj javnoj raspravi. U svojim analizama poreznog sustava IJF također razmatra utjecaj poreza na druge ekonomske varijable, kao npr. zaposlenost i konkurentnost.

(3) **Socijalno osiguranje.** Sustavi socijalnog osiguranja (mirovinskog, zdravstvenog, osiguranja od nezaposlenosti i siromaštva) čine glavninu izdataka fiskalnog sustava. Zbog niza razloga, među kojima su starenje stanovništva, rastuće mogućnosti i cijene liječenja, dugotrajna recesija, socijalno osiguranje je pod velikim pritiskom. Potrebno je osmisлити reforme koje će omogućiti održivost sustava, a pri čemu će se zadovoljiti načela pravednosti i učinkovitosti. IJF trajno analizira pojedine sustave socijalnog osiguranja, a u sljedećem razdoblju veća će se pozornost pridati sustavu zdravstvenog osiguranja.

(4) **Fiskalna decentralizacija.** IJF kontinuirano prati promjene u sustavu financiranja lokalnih jedinica u svrhu poboljšanja pružanja javnih (decentraliziranih) usluga i ublažavanja fiskalnih i gospodarskih nejednakosti između pojedinih lokalnih jedinica (općina, gradova i županija). Posebice se analiziraju trendovi vezani uz alokaciju financijskih sredstava te utvrđivanje kvalitetnih modela raspodjele financijskih sredstava između pojedinih lokalnih jedinica. Cilj ovih istraživanja je omogućiti učinkovitije vođenje razvojne regionalne politike.

(5) **Fiskalni sustav i tržište rada.** Velik problem hrvatskog gospodarstva su niska zaposlenost i visoka nezaposlenost. Uzroci se obično mogu pronaći u relativno rigidnom radnom zakonodavstvu, visokom poreznom opterećenju, nepodudaranju vještina radnika i potreba tržišta rada te relativno visokim naknadama u sustavima socijalne skrbi i osiguranja za vrijeme nezaposlenosti. Stoga je potrebno analizirati tržište rada i predlagati reforme dijelova sustava koji negativno utječu na zapošljavanje i ekonomski rast.

(6) **Društveno blagostanje, nejednakost i siromaštvo.** Fiskalno djelovanje motivirano je postizanjem većeg društvenog blagostanja od onog koje bi vladalo u odsustvu državne intervencije. Velik dio tog djelovanja usmjeren je na preraspodjelu materijalnih dobara u korist pojedinaca koji na tržištu nisu u stanju ostvariti odgovarajuće prihode za vlastito uzdržavanje. Kako bi odgovorili na još jedno veliko pitanje EJS-a – je li država uspješna u postizanju većeg blagostanja, manje nejednakosti i siromaštva – istraživači IJF-a mjere fiskalnu incidenciju u preraspodjelu dohotka hrvatskih kućanstava.

(7) **Fiskalna politika i konkurentnost.** Djelovanje države ima snažne posljedice na konkurentnost gospodarstva, i to s aspekta troškovne konkurentnosti u vanjskoj trgovini, kao i u smislu složenosti proizvoda i usluga koje hrvatsko gospodarstvo proizvodi. Kod troškovne konkurentnosti primarni interes su veličina i struktura prihoda države te razina i vrsta opterećenja koje proizlazi iz prikupljanja tih sredstava za poduzeća. Također je bitna politika plaća u javnom sektoru koja može utjecati na visine plaća privatnog sektora. S druge strane, ulaganjem u obrazovanje, istraživanje i razvoj, ali i u neke oblike infrastrukturnih projekata, država može pozitivno utjecati na unapređivanje produktivnosti privatnog sektora te pripomoći u restrukturiranju proizvodnog sektora ka proizvodima više dodane vrijednosti. IJF u svojim aktivnostima istražuje razne aspekte utjecaja države na konkurentnost, a posebno se bavi analizom državnih potpora u kontekstu pravila o državnim potporama EU-a, te narušavanjem tržišnog natjecanja do kojeg potpore mogu dovesti.

(8) **Upravljanje financijama u javnom sektoru.** Strategije gospodarskog razvoja hrvatskih vlada ističu značaj i potrebu poboljšanja financijskog upravljanja u javnom sektoru. Poseban značaj dobiva upravljanje imovinom i obvezama javnog sektora. U svrhu dugoročne održivosti javnih financija u Hrvatskoj IJF također analizira trgovačka društva u vlasništvu države – njihove financijske pozicije, strukturu financiranja i kvalitetu upravljanja.

(9) **Otvorenost proračunskog procesa.** IJF se od 1990-tih izraženije bavi promicanjem transparentnosti proračuna, odgovornosti vlasti i participacije građana. Zbog raspada stare i osnivanja nove države, tranzicije ka tržišnom gospodarstvu, rata i njegovih posljedica, javne su financije u to doba bile nesređene, a transparentnost proračuna, odgovornost vlasti i sudjelovanje građana neznatni. Zbog

toga IJF kontinuirano istražuje i pokazuje kako se mogu poboljšati otvorenost proračuna i stvoriti uvjeti za informiranje i argumentiranje rasprave o proračunima. Cilj nam je potaknuti državnu i lokalne vlasti na odgovornije trošenje javnih sredstava, a građane da se uključe u proračunske procese.

(10) **Mikrosimulacije.** Mikrosimulacijski modeli u većini su zemalja EU-a neizostavan alat u analiziranju i planiranju socijalne i porezne politike. Ti modeli koriste mikropodatke o stvarnim kućanstvima i njihovim članovima kako bi izračunali koliko socijalnih naknada treba primiti i koliko poreza mora platiti svako pojedino kućanstvo. IJF izrađuje svoj vlastiti model poreza i socijalnih naknada - miCROMod. Također, IJF je hrvatski partner EUROMOD-a, projekta u kojem se izrađuje jedinstveni mikrosimulacijski model za sve zemlje EU-a.

6.2. Plan istraživanja

33 istraživačka projekta su podijeljena u sedam programskih skupina. U Tablici 4 navedeni su brojevi istraživačkih mjeseci po godinama za svaki program te ukupni zbroj za sve programe. Tako će u 2013. biti ostvareno 150 istraživačkih mjeseci, što podijeljeno s 12 predstavlja 12,5 istraživača (jedan viši znanstveni suradnik zaposlen je na pola radnog vremena). Tijekom idućih godina istraživačka se aktivnost intenzivira pa u 2017. uočavamo 210 istraživačkih mjeseci, odnosno 17,5 istraživača. Dakle, tijekom promatranog razdoblja broj istraživača povećava se za 5.

Tablica 4. Plan istraživanja, 2013.-2017.

Svi programi/projekti	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Ukupno istraživačkih mjeseci:	150	174	186	198	210
Ukupno istraživača	12,5	14,5	15,5	16,5	17,5

Istraživački program A: Porezni sustav

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
A1: Permanentno istraživanje poreznog sustava u Hrvatskoj	14	14	14	14	14
A2: Permanentno istraživanje sustava trošarina	5	5	5	5	5
A3: Optimalni porezni sustav	3	3	8	8	14
A4: Analiza ekonomskih učinaka primjene trošarina u RH	6	6	6	6	6
A5: Učinci poreznih izdataka	10	10	10	10	10
Ukupno istraživačkih mjeseci:	38	38	43	43	49

Istraživački program B: Socijalno osiguranje

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
B1: Analiza mirovinskog sustava u Hrvatskoj	13	15	18	18	18
B2: Mikrosimulacijski model poreza i socijalnih naknada	16	16	10	9	9
B3: Registar socijalnih naknada	-	-	2	3	3
B4: Konvergencija ili divergencija socijalne politike u Hrvatskoj i njena usporedba s EU	2	-	-	-	-
B5: Postizanje učinkovitosti i pravednosti u zdravstvenoj zaštiti	10	16	16	16	16
B6: Cjeloživotna incidencija socijalnog osiguranja	-	-	-	8	2
Ukupno istraživačkih mjeseci:	41	47	46	54	48

Istraživački program C: Javne financije u sustavu više razina vlasti

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
C1: Fiskalna decentralizacija	11	13	19	19	16
C2: Analiza općinskih i gradskih poreza u Hrvatskoj	1	-	-	-	-
C3: Analiza županijskih poreza u Hrvatskoj	1	-	-	-	-
Ukupno istraživačkih mjeseci:	13	13	19	19	16

Istraživački program D: Fiskalna politika i konkurentnost

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
D1: Fiskalno-politička konkurencija u stvaranju povoljnog okruženja za domaća ulaganja i privlačenje izravnih stranih ulaganja	4	4	4	4	10
D2: Kolektivno pregovaranje o plaćama i konkurentnost Hrvatske	4	4	-	-	-
D3: Troškovi i isplativost profesionalne rehabilitacije	2	-	-	-	-
D4: Analiza konkurentnosti hrvatske radne snage	2	4	4	-	-
D5: Utjecaj skrivenih nameta i cijena javnih usluga na konkurentnost hrvatskog gospodarstva	1	7	7	7	7
<i>Ukupno istraživačkih mjeseci:</i>	<i>13</i>	<i>19</i>	<i>15</i>	<i>11</i>	<i>17</i>

Istraživački program E: Financiranje javnih usluga

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
E1: Financiranje sporta u RH	1	1	1	1	1
E2: Financiranje zdravstvenog sustava				7	7
E3: Financiranje visokog školstva i znanosti	1	1	1	1	1
E4: Financiranje cjeloživotnog učenja i obrazovanja odraslih	-	-	-	10	10
<i>Ukupno istraživačkih mjeseci:</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>19</i>	<i>19</i>

Istraživački program F: Fiskalna transparentnost, odgovornost vlasti i participacija građana

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
F1: Fiskalna transparentnost, odgovornost vlasti i participacija građana	5	12	12	11	7
F2: Uloga Sabora u proračunskom procesu	5	5	5	3	3
F3: Međunarodni indeks otvorenosti državnog proračuna	2	2	2	2	2
F4: Indeks otvorenosti lokalnih proračuna	7	7	13	-	-
F5: Međunarodna usporedba otvorenosti lokalnih proračuna	-	-	-	-	13
<i>Ukupno istraživačkih mjeseci:</i>	<i>19</i>	<i>26</i>	<i>32</i>	<i>16</i>	<i>25</i>

Istraživački program G: Učinkovitost javnog sektora

Projekt	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
G1: Identitet hrvatskog javnog sektora i EU standardi	4	-	-	-	-
G2: Upravljanje imovinom i obvezama javnog sektora	1	7	7	10	10
G3: Registar neporeznih prihoda	1	4	4	4	4
G4: Efikasnost državnih potpora u Hrvatskoj	5	5	5	5	5
G5: Veličina, struktura, upravljanje i dugoročna financijska održivost javnih trgovačkih društava	13	13	13	17	17
<i>Ukupno istraživačkih mjeseci:</i>	<i>24</i>	<i>29</i>	<i>29</i>	<i>36</i>	<i>36</i>

7. PLAN ORGANIZACIJSKOG RAZVOJA

Plan organizacijskog razvoja utemeljen je na strateškim ciljevima opisanima u poglavlju 5, te je sukladan s planom istraživanja iz poglavlja 6.

Kao što je već istaknuto, IJF namjerava povećati broj istraživača kako bi do 2017. mogao zadovoljiti reakreditacijski uvjet o potrebnom broju znanstvenika. Tako, prema Tablici 2, broj znanstvenika raste od 7 u 2013. do 15 u 2017. Istovremeno, radi pomlađivanja istraživačkog kadra, IJF namjerava zaposliti i školovati još 2 mlada istraživača, opet u skladu s prethodno navedenim financijskim preduvjetima.

Tablica 5. Kadrovski plan

	Broj znanstvenika	Broj istraživača
Početak 2013. = Svršetak 2014.	7	13
Asistentica (trenutno zaposlena u IJF-u), koja je doktorirala 2013., ispunjava uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika	+1	
Zapošljava se 1 istraživač koji ispunjava uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika	+1	+1
Zapošljava se 1 mladi istraživač koji započinje poslijediplomsko školovanje		+1
Svršetak 2014. = Početak 2015.	9	15
Zapošljava se 1 istraživač koji ispunjava uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika	+1	+1
Svršetak 2015. = Početak 2016.	10	16
Voditeljica knjižnice i voditeljica pravne službe stječu uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika	+2	
Zapošljava se 1 istraživač koji ispunjava uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika	+1	+1
Svršetak 2016. = Početak 2017.	13	17
Dva mlada istraživača zaposlena krajem 2011. stječu uvjete za izbor u zvanje znanstvenog suradnika	+2	
Zapošljava se 1 mladi istraživač koji započinje poslijediplomsko školovanje		+1
Svršetak 2017.	15	18